Sosyal Bilimler Neyi İnceler?

SOSYAL BİLİMLER İnsanların toplum içinde nasıl yaşadığını, birbiriyle nasıl ilişki kurduğunu ve bu ilişkilerin birey ile toplum üzerindeki etkilerini nesnel ve sistemli inceleyen bilim alanıdır. Toplum bilimleri de denir.

BUNU UNUTMA

Fizik, biyoloji ve tıp daha çok **doğayı ve bedeni** inceler. Sosyal bilimlerin merkezinde **insanın toplumla ilişkisi** vardır.

Arkeolog, coğrafyacı ve tarihçi (temsili)

Neden öğreniriz?

- Geçmişi, bugünü ve olası değişimleri anlamak
- Yaşadığımız toplumu daha iyi tanımak
- Toplumsal sorunları fark edip çözüm geliştirmek

Dal	Neyi inceler?	Ülkemizden örnek
Arkeoloji	Eski uygarlıkların alet, takı, çanak, sanat eseri gibi kalıntılarını inceleyen kazı bilimi	Göbeklitepe, Çatalhöyük, Efes, Truva
Coğrafya	İnsan ile yeryüzü arasındaki ilişki	Karadeniz'de dik yamaçta fındık için teraslama, Boğaz köprüleri, Kapadokya'da peri bacaları ve yer altı şehirleri
Ekonomi	Üretme, paylaşma; üretim, dağıtım ve tüketim, ihracat ve ithalat	Zeytinyağı ihracatı, süpermarket zincirleri, otomobil fabrikaları
Felsefe	İnsan, hayat, toplum ve evren üzerine düşünme, soru sorma; düşünce bilimi	"Ben kimim?" sorusu; tartışma ve forumlar

A+ SINAVDA ÇIKABİLİR

Bir olay **birçok dalı** ilgilendirir. Göç; tarih, coğrafya, ekonomi ve sosyolojinin ortak konusudur. Dallar birbirinden yararlanır.

Bir olaya farklı gözlükler

Köyden kente göçü düşünelim. **Tarihçi** ne zaman başladığına, **coğrafyacı** nereden nereye olduğuna, **ekonomist** işe ve gelire etkisine, **sosyolog** aile ve komşuluk ilişkilerinin nasıl değiştiğine bakar. **Hukukçu** ise konut ve çalışma haklarını inceler.

İnsanı merkeze alır
Toplumla kurduğu bağları ve sonuçlarını inceler.

Nesnel ve sistemlidir
Olayları tarafsız, planlı ve bilimsel yöntemle ele alır.

Alanı geniştir
Sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal her faaliyet konusudur.

Geleceğe ışık tutar
Geçmişi ve bugünü inceleyip değişimi anlamamızı sağlar.

Öğrenme çıktısı: Örnek metinler üzerinden sosyal bilimlerin çalışma alanlarına dair genelleme yapabilme

Toplumu Anlayan Dallar

Dal	Neyi inceler?	Ülkemizden örnek
Hukuk	İnsanın insanla, toplumla ve devletle ilişkisini düzenleyen kurallar; hakların korunması	Trafik cezaları, Tüketici Hakem Heyetleri, nüfus müdürlüğü işlemleri
Sosyoloji	Sosyal kurumlar, kültürler, toplumsal etkileşim; toplumun zaman içindeki değişimi	Toplu taşımadaki davranışlar, Ramazan'daki iftar ve yardımlaşma
Tarih	Geçmiş olayları belgelerle, yer ve zaman vererek neden-sonuç ilişkisi içinde inceler.	Nüfus kayıtları, Millî Mücadele müzeleri ve belgeleri

Ortak yönleri	Farklı yönleri
Hepsinin merkezinde insan ve toplum vardır.	Tarih **zamana**, coğrafya **mekâna** odaklanır.
Sistemli ve nesnel çalışırlar, kaynak kullanırlar.	Arkeoloji kalıntıyla, felsefe sorgulamayla çalışır.
Birbirinden yararlanırlar.	Ekonomi üretim ve tüketime, hukuk kurallara bakar.

DİKKAT!

Antropoloji de bir sosyal bilimdir; insanı ve kültürlerini inceler.

Tarih neden önemli?

Kültürümüzü, millî ve manevi değerlerimizi tanıtır, ülkemize bağımızı güçlendirir. Her medeniyetin ortak mirasa katkısını gösterir, geleceğe yön verir.

Sosyal Bilimler Lisesi

İlki 2003'te İstanbul'da açıldı. Edebiyat ve sosyal bilimlerde bilim insanı yetiştirmeyi amaçlar. Merkezî sınavla öğrenci alır.

A+ SINAVDA ÇIKABİLİR

Sosyal bilimler **eleştirel düşünmeyi** geliştirir. Kaynağı sorgulayan, neden-sonuç kuran kişi haberi, olayı ve sorunu daha iyi değerlendirir.

Gelecekte ne olabilirsin?

Tarihçi, arkeolog, müzeci, avukat, hâkim, ekonomist, coğrafyacı, harita mühendisi, sosyolog, gazeteci, öğretmen... Hepsi bu alanlardan beslenir. İlgini çeken bir dal seç, bir uzmanına sorular hazırla.

Notlarım

Öğrenme çıktısı: Örnek metinler üzerinden sosyal bilimlerin çalışma alanlarına dair genelleme yapabilme

Kendimi Deniyorum

A. Doğru mu, yanlış mı?

Cümle doğruysa "D", yanlışsa "Y" yazınız.

☐ 1. Arkeoloji kazı bilimidir.
☐ 2. Coğrafya, insan ile yeryüzü arasındaki ilişkiyi inceler.
☐ 3. Felsefe, soru sormayı engeller.
☐ 4. Hukuk yalnız kişilerin kendi aralarındaki ilişkilerle ilgilidir.
☐ 5. Sosyoloji, toplumsal hayatı inceler.

B. Eşleştirelim

Kavramın harfini ilgili açıklamanın başındaki kutuya yazınız.

A) Tarih	☐	Üretim, dağıtım ve tüketim
B) Sosyoloji	☐	Millî Mücadele belgelerini inceleme
C) Ekonomi	☐	Ramazan'daki dayanışmayı inceleme
D) Hukuk	☐	"Hayatın anlamı nedir?" sorusu
E) Felsefe	☐	Tüketici Hakem Heyetine başvuru

C. Boşlukları dolduralım

Kelimeler: **Kapadokya** **Göbeklitepe** **2003** **teraslama**

1. Arkeolojik alanlarımızdan biri ..... olarak bilinir.
2. İlk sosyal bilimler lisesi ..... yılında açıldı.
3. Dik yamaçlardaki fındık tarımı için ..... yapılır.
4. Peri bacaları ve yer altı şehirleri ..... bölgesindedir.

D. Düşünelim, yorumlayalım

1. Bir köyden kente çok sayıda aile göç etmiştir. Köyde okul kapanmış, kentte ise konut ihtiyacı artmıştır.

a) Bu olayı inceleyebilecek üç sosyal bilim dalı yazınız.
b) Bu dallardan biri hangi soruya cevap arar? Bir soru örneği yazınız.

2. Bir öğrenci, dedesinin eski nüfus kâğıdını ve mektuplarını inceleyerek ailesinin geçmişini öğrenmeye çalışıyor.

a) Bu çalışma hangi sosyal bilim dalına örnektir? Neden?
b) Tarih bilgisinin kişiye iki katkısını yazınız.

Bu konunun şarkısını Onur Akmeşe YouTube kanalından dinlemeyi unutmayın!